

Gespreksverslag Omgevingsoverleg Zonne-eilanden Nedereindse Plas (ZNEP)

Datum: 3 maart 2025

Locatie: Microsoft Teams

Aanwezigen

Rob Evelein –gemeente Utrecht

Saloua El Bouhali - gemeente Utrecht

Steffen Kolfschoten – gemeente Utrecht

Olga Appelman – gemeente Utrecht

Willemijn Koppelaars – gemeente Utrecht

Marjolein Verheijen - Ekwadraat

Dries Schuwer - HDSR

Harrie Kosterman – HDSR

Inleiding (Rob Evelein – Gemeente Utrecht)

Rob Evelein opent de vergadering, heet alle aanwezigen welkom en begeleidt een korte voorstelronde. Vervolgens geeft hij een toelichting op het voorbereidingstraject voor de vergunningsaanvraag. Het doel is om op 18 april 2025 tijdens het bestuurlijk overleg met alle betrokken partijen (Gemeente Utrecht, Provincie Utrecht, Recreatieschap Stichtse Groenlanden en HDSR) een voorkeursontwerp vast te stellen. Parallel hieraan worden de stukken voor het definitieve ontwerp voorbereid, zodat de omgevingsvergunning snel na 18 april kan worden aangevraagd. Het streven is om de procedures uiterlijk in september 2025 af te ronden, zodat de SDE+ subsidie tijdig kan worden aangevraagd.

Afgelopen weken is samen met bureau IMOSS een modellenstudie uitgevoerd, waarbij een voorkeursvariant wordt uitgewerkt. Rob stelt de vraag aan de deelnemers wat zij nog inhoudelijk wensen met betrekking tot de zonne-eilanden.

Dries Schuwer: Vorige week heb je de modellenstudie gedeeld, waarin je aangaf dat de voorkeur uitgaat naar model 3. Wanneer ik echter naar de beoordeling kijk, zie ik dat model 1 qua score hier dicht bij ligt. Waarom is de keuze toch op model 3 gevallen?

Rob Evelein: Model 3 biedt meer mogelijkheden voor een goede landschappelijke inpassing met drijvend groen. We streven naar een betere aansluiting op het middeneiland, zodat er een kreekzone ontstaat tussen het recreatiegebied en het zonne-

eiland. Dit draagt niet alleen bij aan een verbeterde ruimtelijke inpassing, maar ook aan extra ecologische waarde.

Model 1 daarentegen ligt als een groot, vierkant eiland midden op de plas, waardoor het lastig is om een natuurlijke verbinding met de omgeving te creëren. Hoewel drijvend groen deels kan worden toegepast op de hoeken en randen, heeft dit in dat geval een beperkte functie.

Daarnaast biedt model 3 het voordeel dat er aan de oost- en zuidkant meer open ruimte blijft, wat gunstiger is voor watervogels. Dit zijn de belangrijkste redenen waarom model 3 de voorkeur krijgt.

Dries Schuwer: Wat betreft de inpassing van het drijvend groen zie ik weinig verschil tussen model 1 en model 3 aan de westkant. Model 1 heeft aan die zijde een uitstulping die direct tegen het zonnepark aanligt, waardoor de situatie vergelijkbaar lijkt.

Marjolein Verheijen: Bij model 3 sluiten de noordelijke en zuidelijke delen van het zonnepark beter aan op het middeneiland. Dit zorgt voor een langere zone met een kortere afstand tot het middeneiland, waardoor een kreekzone kan ontstaan. Hoewel het middenstuk bij zowel model 1 als model 2 even ver van de oever ligt als bij een vierkant eiland, biedt model 3 door de inham een extra aansluiting op het natuureiland.

Dries Schuwer: Verwachten jullie dat dit ecologisch gezien een voordeel oplevert?

Rob Evelein: Wij denken van wel. In een eerder overleg gaven jij en Nikkie aan dat een zonne-eiland op het diepste deel van de plas de voorkeur heeft. Daarom hebben we de dieptekaart naast de modellen gelegd. Hieruit blijkt dat zowel model 1 als model 3 op het diepste deel van de plas liggen. Het verschil zit in de inham van model 3, die de dieptelijnen volgt en daardoor mogelijk een betere ecologische inpassing biedt.

Willemijn Koppelaars: Wat betreft ecologie is model 3 gunstiger omdat een groter deel van de plas open blijft, wat resulteert in een hogere ecologische score. Dit model ligt iets dichterbij de rand, waardoor er netto een grotere open waterzone ontstaat, wat voordelig is voor watervogels.

Bij model 1 is het idee om drijvend groen op alle hoeken toe te passen, terwijl bij model 3 wordt voorgesteld om een lange strook drijvend groen langs de oostelijke oever te realiseren, richting het natuureiland. Ecologisch gezien biedt deze strook mogelijk een hogere toegevoegde waarde dan vier verspreide stukken drijvend groen op de hoeken van model 1.

Dries Schuwer: Mijn aanname is dat als je in model 1 ook een strook drijvend groen langs de oever zou toepassen, dit mogelijk een betere score oplevert dan model 3 op het gebied van waterkwaliteit en biodiversiteit. Maar dit is iets wat ik nog verder wil bespreken met mijn collega Nikkie Dijkstra.

Olga Appelman: Model 3 zorgt voor een logischere opbouw van het landschap. Door het zonneveld dichter naar het natuureiland te schuiven, ontstaat er een geleidelijke overgang: eerst het eiland met bomen, vervolgens een moeraszone en daarna de zonne-eilanden. Dit zorgt ervoor dat het project vanaf verschillende standpunten rondom de plas minder prominent aanwezig is. Wij denken dat deze opzet beter inpasbaar en natuurlijker oogt.

Rob Evelein: Wat is er vanuit jullie rol verder nog belangrijk om gereed te hebben voor de definitieve ontwerpfase en de aanvraag van de omgevingsvergunning?

Steffen Kolfschoten: Ik verwacht vooral een toetsende rol te hebben en de raakvlakken binnen ons team onderling te bespreken. Wij zijn zelf ook bezig met een nieuwe installatie, maar ik verwacht niet dat dit project daar direct mee zal interfereren. Wel zal er een aansluiting nodig zijn.

Marjolein Verheijen: Wat betreft de omgevingsvergunning en bodemkwaliteit: in principe wordt geadviseerd om de bodem niet te verstoren. Als we besluiten om dit advies te volgen, is er dan nog steeds een bodemonderzoek vereist? Of zijn er bestaande bodemonderzoeken die we kunnen gebruiken als onderbouwing voor de vergunningsaanvraag?

Steffen Kolfschoten: Bodemverstoring is niet volledig uitgesloten, maar diep graven of verankeren in de stortplaats willen we vermijden. Graven in de bovengrond is mogelijk, maar boringen raad ik af.

Rob Evelein: Verwacht je dat we al specifieke locaties moeten aanwijzen voor de kabels en de trafo, en dat we daar eventueel bodemonderzoek voor moeten laten uitvoeren?

Steffen Kolfschoten: Ja, dat zou je kunnen organiseren. Ik zal intern nagaan of er al relevante bodemgegevens beschikbaar zijn.

Olga Appelman: Het bestaande afwegingskader geeft al goed inzicht in onze ruimtelijke visie. Ik adviseer om een vooroverleg met de welstandscommissie te houden. Het is belangrijk om hen vroeg in het proces mee te nemen en de gemaakte keuzes goed toe te lichten. Als dit niet gebeurt, bestaat het risico dat ze bij de definitieve toets verrast worden, wat tot vertraging kan leiden. Ik raad daarom aan om hen tijdig te betrekken.

Willemijn: Ik heb op dit moment geen specifieke vragen of opmerkingen, maar ik wil nogmaals benadrukken hoe belangrijk het is om de provincie tijdig bij dit proces te betrekken.

Rob: (aan de vertegenwoordigers van HDSR) Wat is de relatie tussen dit project en de vergunningverlening? Kunnen jullie verduidelijken hoe jullie betrokken willen worden in het voortraject en welke specifieke documentatie nodig is voor het vergunningstraject?

Dries: Voor de vergunningsaanvraag is een sterke onderbouwing van zowel de locatiekeuze van de zonnepanelen als het drijvend groen essentieel. Mijn belangrijkste vraag hierbij is: hoeveel drijvend groen is nodig om mogelijke risico's voor de waterkwaliteit te beperken? Hoeveel vierkante meter drijvend groen is er opgenomen in de huidige modellen? Wat voor type vegetatie betreft het? Is het voornamelijk bovenwatervegetatie of zijn er ook onderwaterstructuren bij betrokken? Daarnaast vraag ik me af of dit te combineren is met natuurvriendelijke oevers aan de westzijde. Op deze punten heb ik nog geen concreet antwoord gekregen, terwijl ze cruciaal zijn voor het verdere proces.

Marjolein: Heeft HDSR richtlijnen of strikte eisen waar het ontwerp aan moet voldoen? Bijvoorbeeld een minimale compensatieverplichting?

Dries: Dit is een lastige kwestie, omdat drijvende zonne-eilanden nog een nieuw concept zijn binnen de provincie Utrecht. Er zijn geen vaste richtlijnen voorhanden, waardoor het moeilijk is om hier een onderbouwing voor te geven. Mijn gevoel zegt: hoe meer drijvend groen, hoe beter.

Rob: We hebben IMOSS gevraagd om een fasering in kaart te brengen: wat is het minimale oppervlak aan drijvend groen dat nodig is, en hoe zou dit in de toekomst stapsgewijs uitgebreid kunnen worden? Op termijn levert het zonnepark inkomsten op, die mogelijk deels ingezet kunnen worden voor extra drijvend groen. Het lijkt me goed om hier met Nikkie verder over in gesprek te gaan.

Marjolein: Welke documentatie is verder nodig bij de vergunningsaanvraag voor een wateractiviteit?

Harrie: Een monitoringsplan.

Dries: Het is inderdaad verstandig om de meest recente versie hiervan nog een keer gezamenlijk door te nemen.

Rob: Bij de laatste meting hebben we al een monitoringsplan opgesteld. Ik stel voor dat we dit document met elkaar doornemen en waar nodig aanscherpen.

Afsluiting

Rob bedankt alle aanwezigen voor hun inbreng en geeft aan dat de besproken punten worden meegenomen in de verdere uitwerking van het project.